

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Вченою радою факультету педагогіки,
психології та соціальної роботи**

Б.о. декана

Інна ПРОКОП

«12» вересня 2024 року

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ**

Рівень вищої освіти _____ **другий (магістерський)**
Галузь знань _____ **01 Освіта/Педагогіка**
Спеціальність _____ **016 Спеціальна освіта**
Освітньо-професійна програма _____ **«Логопедія»**

Чернівці 2024 рік

Наскрізню програму складено на підставі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93р. № 93, «Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», затвердженого Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та введеного в дію протоколом ректора №7 від 31.08.2020 року, освітньо-професійної програми «Логопедія» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від 25.03.2024 р.) та введеної в дію наказом №101 від 26.03.2024 р.

Укладачі:

кандидат психологічних наук, асистент

Ольга ПАЛАГНЮК

кандидат педагогічних наук, доцент

Ярина ТАНЯВСЬКА

Програма ухвалена вченою радою факультету педагогіки, психології та соціальної роботи «12» серпня 2024 р. (протокол №1)

Гарант ОПП «Логопедія»

кандидат психологічних наук, асистент

Ольга ПАЛАГНЮК

Програма погоджена кафедрою педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти «12» серпня 2024 р. (протокол №1)

Завідувач кафедри

Марія ОЛІЙНИК

1. Вступ

Педагогічна практика «Виробнича (логопедична) практика в закладах освіти» та «Виробнича (логопедична) практика в ІРЦ» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Логопедія» другого (магістерського) рівня вищої освіти та спрямована на практичну підготовку у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Складена на підставі [«Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України»](#), затвердженого наказом МОН України від 08.04.1993 р. № 93, [Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»](#) (затвердженого Вченою радою ЧНУ ім. Ю. Федьковича та введеного в дію протоколом ректора №7 від 31.08.2020 р.), [освітньо-професійної програми «Логопедія»](#) зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №5 від 25.03.2024 р.), введеної в дію наказом №101 від 26.03.2024 р.

Практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх спеціалістів з практичною роботою в різних типах освітніх закладів, сприяє формуванню творчого ставлення до професії логопеда. Вона спрямована на оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними технологіями, формами організації і відповідним інструментарієм праці в контексті підготовки за ОПП «Логопедія», формування та розвиток у них професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час безпосередньої логопедичної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх використовувати у процесі практичної діяльності. Практичні навички, отримані студентами у процесі проходження виробничої (логопедичної) практики можуть бути використані як для вивчення інших освітніх компонент освітньо-професійної програми, так і при реалізації емпіричних завдань під час написання кваліфікаційної роботи.

«Виробничу (логопедичну) практику в закладах освіти» студенти проходять у закладах освіти (дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання): відповідно до [Договору з управління освіти Чернівецької міської ради](#) (Договір № 30/2024 від 31.01.2024 р.) і укладених [Договорів із закладами освіти](#); в закладах освіти за кордоном на основі укладених міжнародних Угод ([Комплексі школи та дитячого садка в Новому Сіюле \(Польща\)](#); [Будинок учителя “Теорг Тофан” \(Румунія\)](#), [Асоціація сталого розвитку села Гори Високе \(Польща\)](#), [Спеціальний дитячий садок \(Румунія\)](#), [Фундація Porta Vitae \(Польща\)](#); за місцем роботи в освітніх закладах які відповідають спеціальності та завданням практики (п. 4.6 [Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»](#), 2020 р.).

Виробничу (логопедичну) практику в ІРЦ» студенти проходять в інклюзивно-ресурсному центрі відповідно: до укладених Договорів з [ІРЦ №1](#), [ІРЦ №2](#), [ІРЦ №3](#), [ІРЦ № 4](#) Чернівецької міської рад; за місцем роботи в інклюзивно-ресурсному центрі який відповідає спеціальності та завданням практики (п. 4.6 [Положенням «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»](#), 2020 р.).

2. Мета, завдання практик, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практик

Педагогічна практика - це один із важливих етапів професійної підготовки фахівця. Вона сприяє поглибленню і закріпленню теоретичних знань, формуванню професійних умінь і навичок. Саме в ході педагогічної практики студенти впевнюються у правильності свого професійного вибору, переконуються у наявності в них педагогічних здібностей, схильності до роботи з особами які мають мовленнєві вади.

2.1. «Виробнича (логопедична) практики в закладах освіти» передбачена на 1 курсі другого (магістерського) рівня вищої освіти (2 семестр, 6 тижнів, 15 кредитів).

Метою педагогічної практики формування мотиваційної та діяльнісної складової готовності до здійснення професійної діяльності, а також забезпечення особистісної готовності студентів-магістрантів до практичного використання набутих у процесі навчання знань з фундаментальних, професійно-орієнтованих дисциплін та теоретико-методологічних аспектів професійної діяльності.

Завдання практики: формувати та удосконалювати вміння аналізувати та оцінювати освітній процес закладу освіти, як закладу, що забезпечує корекційний вплив на розвиток особистості дитини в цілому, а також у частині надання логопедичної допомоги дітям з мовленнєвими порушеннями; розвивати вміння спілкуватися з дітьми, враховуючи їх вікові, фізичні та мовленнєві особливості (зокрема дітей з мовленнєвими порушеннями з нормотиповим розвитком та з особливими освітніми потребами), проводити логопедичні обстеження і заповнювати мовленнєві картки; оволодіння навичками теоретичного пошуку у методичній роботі, виробляти потребу в самоосвіті, самоідентифікації себе як професіонала у сфері спеціальної освіти (логопедії), удосконалювати методику застосування інноваційних технологій у корекції порушень мовлення; формувати вміння складання, виконання, коригування індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами в частині надання логопедичної допомоги, змісту, форм та методів навчання відповідно до їхніх потенційних можливостей, участі у команді психолого-педагогічного супроводу дитини, професійно-педагогічні вміння прогнозувати результати логопедичного впливу, можливі труднощі у здійсненні корекційно-розвивальної роботи з різними категоріями дітей з мовленнєвими порушеннями; поглибити, закріпити теоретичні знання, навчити творчо використовувати їх у професійній діяльності з різними категоріями дітей з мовленнєвими вадами; удосконалювати навички надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами та/або нормотиповим розвитком з мовленнєвими порушеннями; вміння виготовляти наочно-дидактичні матеріали, необхідні для роботи з дітьми з мовленнєвими вадами; виховувати стійкі інтереси до професії, розвивати потреби в поглибленні і вдосконаленні професійних навичок та вмінь.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі практики згідно з [ОПП “Логопедія”](#)

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності: ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ЗК3. Здатність працювати в команді; ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності спеціальності: СК3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; СК4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; СК8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища; СК9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища; СК10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти; СК11. Здатність моделювати та скеровувати освітній і реабілітаційний процес у закладах спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних центрах, інклюзивно-ресурсних центрах та встановлювати стосунки з суб'єктом комунікації. СК-12. Здатність розробляти, адаптувати і впроваджувати індивідуальні програми та навчально-методичні матеріали щодо освіти, соціалізації і розвитку осіб з мовленнєвими порушеннями.

Програмні результати навчання: РН2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та вдосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах; РН3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб; РН4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки; РН6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства; РН12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища; РН13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей; РН15. Ефективно взаємодіяти з органами

управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію; РН16. Здійснювати правову, фінансову, логопедичну, реабілітаційну, соціальну, психолого-педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами впродовж життя.

2.2. «Виробнича (логопедична) практика в ІРЦ» передбачена на 2 курсі другого (магістерського) рівня вищої освіти (3 семестр, 2 тижні, 6 кредитів).

Метою педагогічної практики є формування мотиваційної та діяльнісної складової готовності до здійснення професійної діяльності, а також забезпечення особистісної готовності студентів-магістрантів до практичного використання набутих у процесі навчання знань з фундаментальних, професійно-орієнтованих дисциплін та теоретико-методологічних аспектів професійної діяльності.

Завдання практики: ознайомити студентів-магістрантів зі структурою ІРЦ, специфікою роботи та особливостями взаємодії з педагогами, дітьми та батьками дітей які мають мовленнєві порушення, логопедичною документацією та документацією фахівців ІРЦ; формувати професійну спрямованість здобувачів вищої освіти виховувати стійкі інтереси до професії, розвивати потреби в поглибленні і вдосконаленні професійних навичок і вмінь; професійно-значущі якості особистості; поглибити теоретичні та практичні знання, навчити творчо використовувати їх у професійній діяльності з дітьми з мовленнєвими вадами; особливості складання, виконання, коригування індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами в частині надання логопедичної допомоги, змісту, форм та методів навчання відповідно до їхніх потенційних можливостей; розвивати вміння консультативної роботи з фахівцями, в тому числі з командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах освіти з метою моніторингу динаміки розвитку; надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної освіти, батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг; вміння готувати і впорядковувати звітну інформацію про результати діяльності ІРЦ для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності ІРЦ органів управління освітою, а також аналітичної інформації для відповідного центру підтримки інклюзивної освіти; удосконалити організаційні, діагностичні, дидактичні, аналітичні, проектувальні, комунікативні вміння та навички, вміння проводити комплексну психолого-педагогічну оцінку з метою визначення особливих освітніх потреб дитини з порушеннями мовлення, вміння спілкуватися з дітьми, враховуючи їх вікові, фізичні та мовленнєві особливості; особливості надання корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами з мовленнєвими порушеннями; застосування інноваційних технологій у корекції порушень мовлення; виховувати стійкі інтереси до професії, розвивати потреби в поглибленні і вдосконаленні професійних навичок та вмінь.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі практики згідно з [ОПП “Логопедія”](#)

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності: ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ЗК2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ЗК3. Здатність працювати в команді; ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Фахові компетентності спеціальності: СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації); СК3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів; СК4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства; СК7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій; СК8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища; СК9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища; СК10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти; СК11. Здатність моделювати та скеровувати освітній і реабілітаційний процес у закладах спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних центрах, інклюзивно-ресурсних центрах та встановлювати стосунки з суб'єктом комунікації. СК-12. Здатність розробляти, адаптувати і впроваджувати індивідуальні програми та навчально-методичні матеріали щодо освіти, соціалізації і розвитку осіб з мовленнєвими порушеннями.

Програмні результати навчання: РН2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та вдосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах; РН3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб; РН4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки; РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій; РН6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами,

фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства; РН11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності; РН12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища; РН13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей; РН15. Ефективно взаємодіяти з органами управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію; РН16. Здійснювати правову, фінансову, логопедичну, реабілітаційну, соціальну, психолого-педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами впродовж життя.

3. Види та терміни проходження практики

№	Назва практики	Рік підготовки	Семестр	Форма навчання	Тривалість проходження практик и	К-сть кредитів	К-сть годин	Форма контролю
Виробничі практики								
1	«Виробнича (логопедична) практика в закладах освіти»	1	2	денна	6 тижнів	15,0	450	екзамен
				заочна	2 тижні			
2	«Виробнича (логопедична) практика в ІРЦ»	2	3	денна	2 тижні	6,0	180	екзамен
				заочна	1 тиждень			

4. Орієнтовані бази практики

«Виробничу (логопедичну) практику в закладах освіти» студенти проходять у закладах освіти (дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання): відповідно до [Договору з управління освіти Чернівецької міської ради](#) (Договір № 30/2024 від 31.01.2024 р.) і укладених [Договорів із закладами освіти](#) та з можливістю проходження практики в закладах освіти за кордоном на основі укладених міжнародних Угод.

Перелік баз практики сформований відповідно [Договору про співпрацю між Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича та](#)

Управлінням освіти Чернівецької міської ради м. Чернівці від 31.01.2024 р. №30/2024 та розширюється відповідно до потреби.

Заклади дошкільної освіти:

- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) компенсуючого типу для дітей з особливими освітніми потребами № 17 «Паросток» Чернівецької міської ради (58022, м. Чернівці, вул. М.Коперника, 19);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 22 «Дивограй» Чернівецької міської ради (58003, м. Чернівці, вул. Салтикова-Щедріна, 29);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №28 «СвітЛичка» Чернівецької міської ради (58002, м.Чернівці, вул. Петровича Якоба, 12);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 30 «Дивосвіт» Чернівецької міської ради (58003, м. Чернівці, м. Чернівці, бульвар Героїв Крут, 7);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 32 «Світоч» Чернівецької міської ради (58013, м. Чернівці, Парковий проїзд, 6);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №35 "Веснянка" Чернівецької міської ради (58013, Чернівецька область, м.Чернівці, вул. Сергія Скальда 25 Б);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 41 «Пізнайко» Чернівецької міської ради (58018, м. Чернівці, вул. Полетаєва, 19);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №48 «Гніздечко» Чернівецької міської ради (58002, м. Чернівці, вул. Кузьми Скрябіна, 2-а)
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 52 «Веселі стежинки» Чернівецької міської ради (58018, м. Чернівці, вул. Полетаєва, 3);
- Заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу № 53 «Віночок» Чернівецької міської ради (58018, м. Чернівці, вул. Дарвіна, 11);
- Старожадівський заклад дошкільної освіти "Ромашка" Сторожинецької міської ради Чернівецького району Чернівецької області (59017, Чернівецька область, Чернівецький район, с.Стара Жадова, вул. Головна 20 в).

Заклади загальної середньої освіти з дошкільним підрозділом:

- Чернівецька гімназія №6 «Берегиня» Чернівецької міської ради (58025 м. Чернівці вул. Карбулицького, 2);
- Приватний заклад загальної середньої освіти «Чернівецька початкова школа «Моя Іриска» (58009, м. Чернівці, вул. вул.Руська, 229А).

Заклади загальної середньої освіти:

- Логопедичний пункт Управління освіти Чернівецької міської ради (58029, м. Чернівці, вул. Героїв Майдану, 176);
- Чернівецький багатoproфільний ліцей №4 (58029, м.Чернівці, вул. Небесної Сотні, 18-а);
- Чернівецький ліцей №6 ім. О.Доброго Чернівецької міської ради (58000, вул. м.Чернівці, Шептицького, 19);
- Чернівецький ліцей №14 Чернівецької міської ради (58000,

м.Чернівці, вул. Шкільна, 3);

- [Чернівецький ліцей №19 ім. О.Кобилянської](#) Чернівецької міської ради (58018, м.Чернівці, вул. Фізкультурна, 5);

- [Чернівецький ліцей №20](#) Чернівецької міської ради (58032, м.Чернівці, вул. Воробкевича, 19).

Інклюзивно-ресурсні центри:

- Комунальна установа [«Чернівецький міський інклюзивно-ресурсний центр №1»](#) Чернівецької міської ради (58002, Україна, м. Чернівці, вул. Міцкевича, 5);

- Комунальна установа [«Чернівецький міський інклюзивно-ресурсний центр №2»](#) Чернівецької міської ради (58025, Україна, м. Чернівці, вул. Карбулицького, 4);

- Комунальна установа [«Чернівецький міський інклюзивно-ресурсний центр №3»](#) Чернівецької міської ради (58025, Україна, м. Чернівці, вул. Горіхівська, 31);

- Комунальна установа [«Чернівецький міський інклюзивно-ресурсний центр №4»](#) Чернівецької міської ради (58029, Україна, м. Чернівці, вул. Небесної Сотні, 28).

Міжнародні Договори

- [Асоціація сталого розвитку села Гори Високе \(Польща\),](#)
- [Комплекс школа та дитячого садка в Новому Сіоле \(Польща\);](#)
- [Фундація Porta Vitae \(Польща\).](#)
- [Будинок учителя “Георг Тофан” \(Румунія\),](#)
- [Спеціальний дитячий садок \(Румунія\).](#)

[Загальна інформація про заклади освіти](#) представлена на сайті кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти.

5. Інформаційний обсяг практики

Перед початком практики студентам проводиться настановчий інструктаж практики, де: ознайомлюють з наказом про проходження практики; робочою програмою практики та особливостями проходження практики (місце проходження практики, вікова група дітей/учнів, підпорядкування студента до спеціаліста, графік робочого часу проходження практики в закладі освіти).

Під час проходження практики студенти активно взаємодіють з керівництвом, вчителем-логопедом та психолого-педагогічними працівниками в закладі освіти чи ІРЦ.

5.1. «Виробнича (логопедична) практики в закладах освіти» передбачає:

- ознайомлення з особливостями функціонування закладу освіти та роботою вчителя-логопеда, а саме, статутом закладу освіти; загальною інформацією про заклад освіти; режимом роботи закладу освіти; планом роботи закладу освіти та вчителя-логопеда; територією закладу освіти, з класами (групами), кабінетами в закладі освіти, зокрема, з кабінетом логопеда; методичним та дидактичним забезпеченням освітнього процесу в закладі освіти; особливостями організації роботи логопеда в закладах освіти з дітьми з мовленнєвими порушеннями як з нормотиповим розвитком, так і з особливими

освітніми потребами; організацією інклюзивного освітнього середовища в закладі освіти.

- під час практики студенти спостерігають та беруть безпосередню участь в спостереженні обговоренні занять проведених логопедом в закладі освіти з дітьми з мовленнєвими порушеннями як з нормотиповим розвитком, так і з особливими освітніми потребами (не менше 4-ох з подальшим оформленням спостереження та аналізу у щоденнику); проведенні моніторингу/обстеженні осіб які мають мовленнєві порушення із подальшим заповнення мовленнєвих карток; участь у складанні річного, перспективного і календарного плану роботи вчителя-логопеда в закладі освіти; розробці методичного та дидактичного забезпечення логопедичної роботи в освітньому процесі в закладі освіти; допомога у веденні логопедичної документації на учнів (вихованців), які перебувають на інклюзивній та загальній формах навчання; організації навчальної діяльності на логопедичних та інших корекційних заняттях, в позаурочний час і в процесі навчальної роботи з використанням інноваційних технологій у корекції порушень мовлення; написання розкладу проведення власних занять та інших форм роботи з дітьми (з виділенням залікових); надання корекційно-розвиткових послуг дітям з мовленнєвими вадами з як з нормотиповим розвитком, так і з особливими освітніми потребами; участь у складанні, виконанні та коригуванні індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами в частині надання логопедичної допомоги; виготовлення наочно-дидактичного матеріалу необхідного для роботи з дітьми з мовленнєвими вадами (не менше 5-и з кожного виду роботи з подальшим їх проведенням); розробка конспектів та наочності корекційних занять з подальшим проведенням (фронтальних та індивідуальних) з нормотиповими дітьми (мінімум 3 конспекти) та дітьми з ООП (мінімум 3 конспекти); розробка конспекту та проведення методичного заходу для педагогів або батьків з напрямку “мовлення дітей”.

- самостійно ознайомлюються з основною нормативно-правовою документацією, розробляють конспекти занять необхідних для проведення корекційно-розвивальної роботи з нормотиповими та дітьми ООП під час практики, методичні рекомендації, інформаційні картки та ін.; виготовляють наочно-дидактичного матеріалу для логопедичних занять та проведення мовленнєвих ігор та вправ та ін.; заповнюють документацію практики.

5.2. «Виробнича (логопедична) практика в ІРЦ» передбачає:

- ознайомлення з особливостями функціонування інклюзивно-ресурсного центру та роботою вчителя-логопеда, а саме статутом ІРЦ; загальною інформацією про ІРЦ (місцезнаходження, працівники та ін.); режимом роботи ІРЦ; планами роботи ІРЦ та вчителя-логопеда; кабінетами в ІРЦ, зокрема, з кабінетом логопеда; методичним та дидактичним забезпеченням ІРЦ; особливостями організації роботи вчителя-логопеда в ІРЦ.

- під час практики студенти спостерігають та беруть безпосередню участь у спостереженні обговоренні занять проведених логопедом в ІРЦ з дітьми з особливими освітніми потребами (не менше 4-ох з подальшим оформленням спостереження та аналізу у щоденнику); написанні річного, перспективного і календарного плану роботи вчителя-логопеда в ІРЦ; проведенні комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини з

порушеннями мовлення; наданні психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами, зокрема, з мовленнєвими вадами, які навчаються у закладах освіти; наданні консультативної та методичної допомоги батькам або законним представникам дитини, педагогічним працівникам та іншим фахівцям, задіяним в реалізації психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП; відвідуванні та участі в обговоренні занять і заходів, проведених логопедом-консультантом в ІРЦ (не менше 3-ох з подальшим оформленням спостереження та аналізу у щоденнику); написанні розкладу проведення власних занять та інших форм роботи з дітьми (з виділенням залікових); складанні, виконання, коригування індивідуальних програм розвитку дітей з особливими освітніми потребами в частині надання логопедичної допомоги, змісту, форм та методів навчання відповідно до їхніх потенційних можливостей; розробці і проведенні корекційно-розвиткових занять з дітьми з мовленнєвими порушеннями; розробці і проведенні консультативних заходів з батьками дітей з ООП та фахівцями; виготовленні наочно-дидактичного матеріалу необхідного для роботи з дітьми з мовленнєвими вадами (не менше 5-и з кожного виду роботи з подальшим їх проведенням); участі у команді психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах освіти з метою моніторингу динаміки розвитку; підготовці і впорядкування звітної інформації про результати діяльності ІРЦ для засновника, відповідного структурного підрозділу з питань діяльності ІРЦ органів управління освітою, а також аналітичної інформації для відповідного центру підтримки інклюзивної освіти; організації спільної роботи зі спеціалістами, які забезпечують реалізацію різних аспектів корекційної допомоги, проведення пропаганди логопедичних знань серед вихователів, вчителів, співробітників реабілітаційних центрів і громадських об'єднань, батьків; згідно з планом роботи проводять захід з дидактичним забезпеченням і подальшим оформленням самоаналізу та аналізу й оцінювання керівника практики.

- самостійнійно ознайомлюються з основною нормативно-правовою документацією, розробляють конспекти занять необхідних для проведення корекційно-розвивальної роботи з нормотиповими та дітьми ООП під час практики, методичні рекомендації, інформаційні картки та ін.; виготовляють наочно-дидактичного матеріалу для логопедичних занять та проведення мовленнєвих ігор та вправ та ін.; заповнюють документацію практики.

6. Індивідуальні завдання

Виконується студентом під керівництвом викладача і полягає у виконанні індивідуальних завдань, що є однією з форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Індивідуальні завдання (реферати, розрахункові, графічні, курсові проекти чи роботи тощо) видаються студентам в терміни, передбачені навчальною програмою. Виконання індивідуальних завдань створює умови для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують у процесі навчання, а також застосування знань на практиці.

Індивідуальна робота студентів під керівництвом викладача виконується, якщо у робочому навчальному плані спеціальності вона передбачена.

Індивідуальні завдання виконуються самостійно і не входять до тижневого аудиторного навантаження студента. Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях, графік яких розробляється і затверджується завідувачем кафедри на початку семестру.

До індивідуальних завдань відноситься: написання рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, аналіз практичних, проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференції, участь в олімпіадах тощо. Особливим видом індивідуальних завдань є виконання курсових і дипломних робіт (проектів), яке здійснюється відповідно до робочого навчального плану та існуючих вимог щодо їх змісту.

7. Форми і методи контролю

Контроль за виконанням програми практики проводить керівники практики від кафедр педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти під час якого передбачаються такі форми обліку і контролю педагогічної практики студентів.

Форми контролю

- індивідуальний контроль (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);
- груповий контроль (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);
- фронтальний контроль (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях студентів, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);
- взаємний контроль (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);
- самоконтроль/програмований контроль (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання. Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

Методи контролю

- бесіда / опитування проходження практики;
- перевірка документації практики;
- стандартизований контроль.

8. Критерії оцінювання

Педагогічна практика оцінюється за 100-бальною шкалою загальноприйнятою національною та ЄКТС шкалою в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Бал, отриманий на заліку, сума балів, отриманих здобувачем освіти за різні види виконаної роботи у межах курсу, модульні письмові роботи складають підсумкову семестрову оцінку.

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90–100)	Відмінно
	B (80–89)	Дуже добре
	C (70–79)	Добре
	D (60–69)	Задовільно
	E (50–59)	Достатньо
Не задовільно	FX (35–49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1–34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

A – «відмінно» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

B, C – «добре» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

D, E – «задовільно» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

FX – «не задовільно» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

F – «не задовільно» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

Розподіл балів відповідно до виконаних робіт

Зміст роботи, виконаної студентом під час проходження практики	К-сть балів
- оформлення основної документації з практики	20 б
- відвідування та результативність (ефективність) проходження практики студентом-магістрантом	10 б
- ведення робочого зошита з практики	20 б.
- наявність, грамотність підбору й рівень розробки та оформлення матеріалів і практичних напрацювань (наочність, конспекти, ігри, рекомендації та ін.)	20 б

- фото/відео та конспекти аналізу проведеної роботи під час проходження практики, спостереження та ін.	20 б.
- захист педагогічної практики	10 б.
- неформальна/інформальна освіта Керівник практики враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають практиці студента та отримані на освітніх платформах “Prometheus”, “EdEra”, “Всеосвіта”, ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін. Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).	*20 б
- Студентам, які навчаються без відриву від виробництва та працюють в освітніх закладах за спеціальністю, що відповідає спеціальності, за якою вони здобувають освіту, вважати практику зарахованою, якщо вони подадуть наступні документи: копія трудової книжки, довідка та характеристика з місця роботи. Практичну діяльність такого студента оцінює керівник бази практики у характеристиці з місця роботи за розширеною шкалою підсумкового контролю, яка використовується в університеті ¹ .	*100 б
Максимальна кількість балів	100 балів

Критерії оцінювання змісту роботи виконаним студентом під час практики

Кількість балів		Рівень засвоєння	Роз'яснення
із 20 балів	із 10 балів		
17-20 балів	9-10 балів	високий	передбачає високий рівень знань і навичок: студент чітко розкриває питання практики та володіє практичними навичками, наявна зразкова документація
13-16 балів	7-8 балів	достатній	передбачає досить високий рівень знань і навичок: практична підготовка логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень та оформленні документів практики, але не впливають на позитивну оцінку.
9-12 балів	5-6 балів	вище середнього	передбачає наявність знань лише основних аспектів проходження практики, студент відповідає по суті на питання і в загальній формі

¹ П. 4.6. [Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича](#) та Протокол засідання кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти №2 від 17 09 2020 р.

			розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, виникають труднощі при наведенні прикладів.
5-8 бали	3-4 бали	середній	передбачає тільки загальну інформацію щодо проходження практики; документація практики оформлена не достатньо високого рівня, порушується послідовність викладення інформації, виникають труднощі при наведенні прикладів.
1-4 бали	1-2 бали	низький	студент часто пропускав практику, на низькому рівні володіння практичними навичками, документація оформлена з помилками та недостатньо.

Критерії оцінювання неформальної/інформальної освіти студентів

У межах поточного чи підсумкового контролю (заліку/іспиту) до рейтингу студента можуть зараховуватися додаткові бали за умови наявності у нього сертифікату про результати неформальної/інформальної освіти з проблеми, що відповідає тематиці курсу :

– «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://www.chnu.edu.ua/media/3aykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>)

– «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (Ч.3, п. 3.6) (<https://www.chnu.edu.ua/media/ujmf2ufm/polozhennia-pro-kontrol-i-otsiniuvannia-rezul-navch-zdobuvachiv.pdf>).

Доступність інформації для учасників освітнього процесу щодо визнання результатів неформальної освіти забезпечується через оприлюднення вище зазначених документів на офіційному сайті ЧНУ (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/>).

Згідно рішення кафедри (Протокол №1 від 12.08.2024, https://docs.google.com/document/d/1pLsnwalu2HmrWohL3u55_KVXBgyc736H/edit#heading=h.6kdsnvwgb0rq) викладач враховує додаткові бали, отримані через неформальну освіту, до загальної суми балів, набраної з освітньої компоненти, за умови, що результати з проблеми відповідають тематиці курсу та отримані на освітніх платформах «Prometheus», «EdEra», «Всеосвіта», ГО «Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної та позашкільної освіти» та ін.

Кількість балів, що зараховується студенту, залежить від обсягу здобутих кредитів та отриманих результатів навчання, однак становить не більше 20% (20 балів) від загальної кількості балів за курс (100 балів за системою ЄКТС).

Наприклад, студент пройшов 5-тижневий курс «Візуалізація даних» на платформі «Prometheus» (https://prometheus.org.ua/course/course-v1:IRF+DV101+2016_T3) та отримав відповідний сертифікат, за що може отримати 12 балів з теми 6 «Зібрання, обробка та аналіз результатів досліджень» (модуль 2).

Якщо студент пройшов двогодинний курс та має підтвердження у вигляді сертифікату він, відповідно, може отримати 2 бали, тригодинний – 3 бали тощо.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 12 додаткових (заохочувальних) балів у межах максимальної загальної суми балів – 100.

9. Підведення підсумків практики (відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, протокол №7 від 31.08.2020 р.)

9.1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Звіт про проходження практики оформляється за вимогами, які містяться у робочій програмі практики.

9.2. Підсумковий контроль здійснюється комісією, яку призначає завідувач кафедри. До складу комісії входять відповідальні особи від структурного підрозділу (факультету, інституту), керівники практики від кафедри, керівники практики від баз практики (за можливістю), викладачі кафедри, які викладали студентам дисципліни професійної підготовки.

Комісія може заслуховувати звіт про проходження практики здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження, або на кафедрі протягом перших п'яти днів після її завершення, або перших десяти днів семестру, який починається після практики, яка за графіком практик організовувалася в літній період. Результати підсумкового контролю заносяться у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача вищої освіти.

9.3. Звітна документація з практики зберігається на кафедрі протягом трьох календарних років.

9.4. Практикант, який не виконав програму практики, може пройти практику повторно в позанавчальний час, крім тих випадків, коли практика проходила в останній семестр перед атестацією. У разі, якщо специфіка практики не дає можливості повторного проходження, такий студент відраховується з університету.

9.5. Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультетів (інститутів), (педагогічних радах коледжу).

9.6. Студентам, які навчаються без відриву від виробництва та працюють в освітніх закладах за спеціальністю, що відповідає спеціальності, за якою вони здобувають освіту, вважати практику зарахованою, якщо вони подадуть методистам заочної форми навчання наступні документи: копія трудової книжки, довідка та характеристика з місця роботи.

Практичну діяльність такого студента оцінює керівник бази практики у

характеристиці з місця роботи за розширеною шкалою підсумкового контролю, яка використовується в університеті, а методист заочної форми навчання вносить оцінку у відомість обліку успішності та залікову книжку студента.